

62019CC0231

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT

P. PIKAMÄE

fremsat den 11. marts 2020 (1)

Sag C-231/19

Blackrock Investment Management (UK) Limited

mod

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) (appeldomstol (afdelingen for sager om skatter og afgifter og visse sager om tinglysning)) (Det Forenede Kongerige))

»Præjudiciel forelæggelse – merværdiafgift (moms) – direktiv 2006/112/EF – artikel 135, stk. 1, litra g) – fritagelser for forvaltning af investeringsforeninger – levering af en række tjenesteydelser via en softwareplatform – én enkelt ydelse – administrationsselskab – minoritetsandel af investeringsforeninger«

1.

Merværdiafgiftssystemet (moms) underkastes på ny en prøve som følge af nye teknologier. Denne gang drejer det sig om kunstig intelligens på investeringsområdet i forbindelse med forskellige typer af investeringsfonde.

2.

Forvaltning af investeringsforeninger er udtrykkeligt fritaget i medfør af artikel 135, stk. 1, litra g), i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (2). Forvaltning af investeringsfonde er derimod underlagt denne afgift.

3.

Selskabet BlackRock Investment Management (UK) Ltd (herefter »BlackRock«) forvalter både investeringsforeninger og investeringsfonde. Til dette formål benytter selskabet tjenesteydelser fra BlackRock Financial Management Inc (herefter »BFMI«), et selskab med hjemsted i USA, der tilhører samme koncern som BlackRock. BFMI driver en IT-plattform ved navn Aladdin (herefter »Aladdin«), der leverer en lang række tjenesteydelser i form af investeringsforvaltning, såsom markedsanalyse, analyse af performance, risikovurdering, kontrol med, at lovgivningen overholdes, og gennemførelse af transaktionerne. Da BFMI er et amerikansk selskab, påhviler det BlackRock inden for rammerne af ordningen for omvendt betalingspligt (3) selv at betale moms af de ydelser, som BFMI leverer.

4.

Twisten i hovedsagen er mellem BlackRock og Commissioners for Her Majesty's Revenue and

Customs (den nationale afgiftsmyndighed i Det Forenede Kongerige, herefter »afgiftsmyndigheden«) vedrørende indrømmelse af den fritagelse, der er fastsat i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112. For så vidt som BFMI uden forskel leverer forvaltningsydelser gennem Aladdin til investeringsforeninger og investeringsfonde, opstår spørgsmålet om, hvilken skatteordning der finder anvendelse på disse tjenester, henset til denne fritagelse.

5.

Den forelæggende ret, Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) (appeldomstol (afdelingen for sager om skatter og afgifter og visse sager om tinglysning), Det Forenede Kongerige), har anmodet Domstolen om at oplyse, om og på hvilke betingelser den nævnte fritagelse bør indrømmes, henset til de særlige omstændigheder i den foreliggende sag, dvs. levering af forvaltningsydelser til alle typer af foreninger og fonde via en enkelt IT-plattform.

I. Retsforskrifter

A. EU-retten

6.

I henhold til artikel 2, stk. 1, litra c), i direktiv 2006/112 er »levering af ydelser, som mod vederlag foretages på en medlemsstats område af en afgiftspligtig person, der handler i denne egenskab«, en momspligtig transaktion.

7.

Nævnte direktivs artikel 132, stk. 1, litra f), har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne fritager følgende transaktioner:

[...]

f)

levering af ydelser præsteret af selvstændige grupper af personer, der udøver en virksomhed, som er fritaget for afgift, eller for hvilken de ikke er afgiftspligtige, med henblik på at yde deres medlemmer de for udøvelsen af denne virksomhed direkte nødvendige tjenester, såfremt disse grupper kun afkræver deres medlemmer en godtgørelse, som nøjagtigt svarer til deres andel af de fælles udgifter, under forudsætning af at denne fritagelse ikke vil kunne skabe konkurrenceforvridning.«

8.

Nævnte direktivs artikel 135, stk. 1, litra g), bestemmer:

»Medlemsstaterne fritager følgende transaktioner:

[...]

g)

forvaltning af investeringsforeninger, således som disse er fastsat af medlemsstaterne.«

9.

Artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, som fra den 1. januar 2007 ophæver og erstatter Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter – Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT 1977, L 145, s. 1, herefter »sjette direktiv«), har i det væsentlige samme indhold som artikel 13, afsnit B, litra d), nr. 6), i sjette direktiv (4).

10.

I henhold til artikel 194 i direktiv 2006/112 har medlemsstaterne, såfremt tjenesteyderen ikke er etableret i den medlemsstat, hvor momsen skal betales, mulighed for at bestemme, at ordningen for omvendt betalingspligt finder anvendelse.

B. Det Forenede Kongeriges lovgivning

11.

Section 31(1) i Value Added Tax Act 1994 (momsloven af 1994, herefter »VATA«) bestemmer bl.a.:

»En levering af goder eller tjenesteydelser er en momsfrataget levering, hvis den er omfattet af den gældende beskrivelse i Schedule 9 [...]«

12.

Schedule 9 i VATA indeholder i Item 9, Group 5, »forvaltning« af en række nærmere bestemte investeringsenheder og kategorier af fonde. Det er disse enheder og kategorier af fonde, som i Det Forenede Kongerige skal anses for at være investeringsforeninger.

II. Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

13.

BlackRock modtager tjenesteydelser fra BFMI, der er et selskab i samme koncern med hjemsted i USA. BlackRock anvender disse tjenesteydelser i forbindelse med forvaltningen af både investeringsforeninger og investeringsfonde. I henhold til ordningen for omvendt betalingspligt er det BlackRock, der betaler den moms, som BFMI skal betale for de tjenesteydelser, som BFMI har leveret til BlackRock.

14.

Den 2. maj 2012 anmodede BlackRock skattemyndighederne om et bindende svar om, hvorvidt modtagerne af Aladdin-tjenesteydelserne kunne fritages for moms i forbindelse med forvaltningen af investeringsforeninger.

15.

Den 24. juli 2013 anmodede BlackRock om tilbagebetaling af moms for perioden fra den 1. januar 2010 til den 3. marts 2013.

16.

Ved skrivelse af 30. august 2013 gav afgiftsmyndigheden afslag på såvel anmodningen om fritagelse som anmodningen om tilbagebetaling.

17.

BlackRock anlagde sag ved First-tier Tribunal (Tax Chamber) (ret i første instans (afdelingen for sager om skatter og afgifter), Det Forenede Kongerige), som ved dom af 15. august 2017 frifandt sagsøgte. Denne ret fandt bl.a., at de af Aladdin leverede tjenesteydelser var »forvaltningsydelser«, der er omfattet af fritagelserne i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112. Det var imidlertid ikke muligt at anvende et momsbeløb pro rata for de ydelser, som BFMI kun havde leveret til investeringsfonde, eftersom disse ydelser blev leveret samlet til investeringsforeninger og til investeringsfonde. Da investeringsfondene udgjorde størstedelen af de af BlackRock forvaltede midler, både med hensyn til antal og værdi, skulle der anvendes en fælles sats på investeringsfondene og på investeringsforeningerne. Det er under disse omstændigheder, at selskabet har iværksat appel til prøvelse af denne dom ved den forelæggende ret.

18.

Ifølge den forelæggende ret ligger en række faktiske omstændigheder fast. Den har således for det første anført, at inden for BlackRock er porteføljeforvalterne ansvarlige for forvaltningen af foreningerne og fondene. Investeringsforvaltningen følger en cyklus, der omfatter analyse, beslutningstagning, gennemførelse af handler samt efterfølgende afregning og afstemning. For det andet leveres BlackRocks fondsforvaltningsydelser via Aladdin, en platform, der er en kombination af hardware, software og menneskelige ressourcer. Desuden dækker Aladdins funktioner hele investeringscyklussen. Generelt giver Aladdin porteføljeforvalterne et redskab til analyse og kontrol af performance og risikoen for at bistå dem i forbindelse med investeringsbeslutninger, overvåger, at reglerne overholdes, og sætter porteføljeforvalterne i BlackRock i stand til at implementere handelsbeslutninger. For det tredje forvalter BlackRock både investeringsforeninger og investeringsfonde, og benytter Aladdins forvaltningsydelser til at forvalte alle disse foreninger og fonde. For det fjerde er størstedelen – både med hensyn til antal og værdien af de forvaltede aktiver – af de foreninger og fonde, som BlackRock leverer forvaltningsydelser til, investeringsfonde. For det femte leverer BFMI forvaltningsydelser til andre fondsforvaltere end BlackRock, hvorefter nogle hovedsageligt forvalter investeringsforeninger.

19.

Den forelæggende ret har anført, at spørgsmålet er, om artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 tillader en pro rata-opdeling i forhold til modværdien for én og samme ydelse i overensstemmelse med anvendelsen. I den henseende står den over for to modsatrettede opfattelser. Selv om afgiftsmyndigheden har gjort gældende, at samtlige Aladdins ydelser, som BlackRock modtager, er momspligtige, eftersom dette selskab primært forvalter investeringsfonde, er selskabet af den opfattelse, at dets anvendelse af Aladdin under alle omstændigheder bør fritages for moms for så vidt angår de ydelser, der vedrører investeringsforeninger, idet disse foreningers andel af det samlede beløb i de forvaltede foreninger og fonde gør det muligt at beregne værdien heraf.

20.

I denne henseende har Domstolen i sin dom af 4. maj 2017, Kommissionen mod Luxembourg (5), for så vidt angår den fritagelse, der er fastsat i artikel 132, stk. 1, litra f), i direktiv 2006/112, i princippet accepteret den pro rata-opdeling, der er baseret på anvendelsen af den samme ydelse, dvs. afhængig af, om den er bestemt til momsfritagne elementer eller momspligtige elementer. Logisk set opstår spørgsmålet, om en sådan opdeling også gælder i forbindelse med andre fritagelser, såsom dem, der er fastsat i samme direktivs artikel 135, stk. 1, litra g). Den forelæggende ret er imidlertid af den opfattelse, at denne dom ikke giver nogen klar indikation på

udfaldet af den foreliggende sag, for så vidt som pro rata-opdelingen i forhold til fritagelsen for omkostningsdeling synes at være baseret på praktiske overvejelser og ikke på principielle eller teleologiske betragtninger.

21.

Den forelæggende ret er således af den opfattelse, at i forbindelse med anvendelsen af artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 kan den tilgang, der består i at tillade en pro rata-opdeling af modydelsen for én og samme forvaltningsydelse mellem tjenesteydelser til forvaltning af investeringsforeninger og tjenesteydelser til forvaltning af investeringsfonde, eventuelt lægges til grund. Den forelæggende ret er ikke desto mindre i tvivl om forholdet mellem denne tilgang og løsningen, hvorefter de enkelte leveringer og ydelser skal beskattes i forhold til deres primære eller væsentligste anvendelse.

22.

Den forelæggende ret er følgelig af den opfattelse, at den under omstændigheder, hvor der er gjort brug af tjenesteydelser i forbindelse med forvaltningen af både investeringsforeninger og investeringsfonde, ikke med sikkerhed kan afgøre, hvilken fortolkning af artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 der er korrekt for at afgøre tvisten.

23.

På denne baggrund har Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) (appeldomstol (afdelingen for sager om skatter og afgifter og visse sager om tinglysning)) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»I tilfælde hvor der af en tredjepartsleverandør leveres en enkelt forvaltningsydelse, som omhandlet i artikel 135, stk. 1, litra g), i [direktiv 2006/112], til en fondsforvalter, der af den pågældende fondsforvalter anvendes såvel til forvaltning af investeringsforeninger som til forvaltning af investeringsfonde, skal bestemmelsen da fortolkes således:

a)

at den enkelte levering pålægges en enhedsmomssats, og i bekræftende fald, hvorledes skal den pågældende enhedssats i bekræftende fald fastsættes, eller

b)

at vederlaget for den enkelte levering opdeles i overensstemmelse med anvendelsen af forvaltningsydelserne (f.eks. med henvisning til de beløb, der forvaltes i henholdsvis investeringsforeninger og investeringsfonde), således at en del af denne levering behandles som fritaget, og den anden del behandles som afgiftspligtig?«

III. Retsforhandlingerne for Domstolen

24.

BlackRock, Det Forenede Kongeriges regering og Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg.

25.

I retsmødet, der blev afholdt den 18. december 2019, har BlackRock, Det Forenede Kongeriges

regering og Kommissionen afgivet mundtlige indlæg.

IV. Bedømmelse

26.

Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om og på hvilken måde tjenesteydelser leveret af en tredjemand til en fondsforvalter kan fritages i henhold til artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 i tilfælde, hvor disse ydelser er bestemt til samtidig anvendelse til forvaltning af investeringsforeninger og investeringsfonde.

27.

Den forelæggende ret ønsker nærmere bestemt oplyst, om beskatningsgrundlaget for denne ydelse kan fordeles i forhold til værdien af disse foreningers og fondes aktiver. Det fremgår således af den præjudicielle afgørelse, at de i hovedsagen omhandlede tjenesteydelser leveres både til investeringsforeninger, hvis forvaltning i princippet er momsfrataget, og til investeringsfonde, hvis forvaltning er momspligtig. Det er denne dobbelte anvendelse af én og samme tjenesteydelse, der har givet anledning til problemet i den foreliggende sag. Løsningen af problemet indebærer, at det skal afgøres, om afgiftsgrundlaget (6) skal nedsættes til prisen for de tjenesteydelser, som Aladdin leverer til forvaltningen af investeringsfonde.

28.

Selv om retspraksis vedrørende fritagelse for forvaltning af investeringsforeninger i henhold til artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 er temmelig omfattende (7), vedrører ingen af Domstolens domme, så vidt jeg ved, de samme omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, nemlig dobbelt anvendelse af tjenesteydelser, der har til formål at sikre forvaltningen af både investeringsforeninger og investeringsfonde. Da Domstolen allerede gentagne gange har fortolket artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112 og den bestemmelse, der gik forud for denne, finder jeg det nødvendigt at gennemgå visse principper vedrørende de fritagelser, der er omhandlet i denne bestemmelse (under A), for derefter inden for rammerne af den foreliggende sag at afgrænse diskussionen vedrørende anvendelsesområdet for fritagelsen i denne bestemmelse (under B) og endelig at fastlægge den skattemæssige behandling, der skal indrømmes de pågældende ydelser (under C).

A. Indledende bemærkninger vedrørende fritagelserne i artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112

29.

For det første fremgår det af fast retspraksis, at fritagelserne i artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112 er selvstændige EU-retlige begreber, hvormed man søger at undgå, at momsbestemmelserne anvendes forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat, og at fritagelserne skal placeres i den overordnede sammenhæng i det fælles momssystem (8).

30.

For det andet bemærkes, at de udtryk, der anvendes til at betegne fritagelserne i artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112, skal fortolkes strengt, da de udgør undtagelser fra det almindelige princip om, at moms opkræves af enhver tjenesteydelse, der udføres mod vederlag af en afgiftspligtig person (9). Det følger heraf, at når en levering af ydelser ikke er omfattet af de fritagelser, der er fastsat i direktiv 2006/112, er denne levering momspligtig i medfør af dette direktivs artikel 2, stk. 1, litra c) (10).

31.

Fortolkningen af disse udtryk skal imidlertid være forenelig med de formål, der forfølges med fritagelserne i artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112, og overholde kravene i princippet om afgiftsneutralitet, der er uløseligt forbundet med det fælles momssystem. Det følger af dette princip, at de erhvervsdrivende skal kunne vælge den organisationsform, som ud fra en strengt økonomisk synsvinkel passer dem bedst, uden at skulle løbe en risiko for, at deres transaktioner udelukkes fra den fritagelse, der er fastsat i denne bestemmelse (11).

B. Afgrænsningen af diskussionen vedrørende anvendelsesområdet for artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112

32.

I henhold til artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 er »forvaltning af investeringsforeninger, således som disse er fastsat af medlemsstaterne«, fritaget for moms. Det følger for det første af denne bestemmelses ordlyd, at den udelukkende finder anvendelse på investeringsforeninger. For det andet henhører virksomhed, der betragtes som »forvaltning«, under anvendelsesområdet for denne fritagelse (12). For at en aktivitet kan kvalificeres som »forvaltning af en investeringsforening« og være omfattet af den nævnte fritagelse, skal den opfylde disse to betingelser.

33.

Det fremgår nærmere bestemt af retspraksis vedrørende den fritagelse, der er fastsat i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, at denne bestemmelse for så vidt angår begrebet »investeringsforeninger« omfatter investeringsforeninger uanset deres retlige form (13). Dermed henhører institutter for kollektiv investering i værdipapirer, der er oprettet ifølge aftaler eller som trusts, eller i henhold til vedtægter, også under denne bestemmelses anvendelsesområde (14). Som det fremgår af fast retspraksis, overlader denne bestemmelse desuden beføjelsen til at definere begrebet »investeringsforeninger« (15) til medlemsstaterne, idet denne definitionsbeføjelse »[imidlertid] begrænses [...] af forbuddet mod at tilsidesætte selve ordlyden af den fritagelse, som er anvendt af EU-lovgiver« (16). I den foreliggende sag er der, henset til oplysningerne i sagens akter, næppe tvivl om, og parterne er enige om, at modtagerne af BFMI's tjenester bl.a. er investeringsforeninger (17).

34.

Hvad derimod angår spørgsmålet om, hvorvidt BFMI's tjenesteydelser henhører under forvaltningen af investeringsforeninger, har Domstolen for så vidt angår begrebet »forvaltning« allerede i Abbey National-dommen af 4. maj 2006 fastslået, at dette begreb udelukkende defineres på grundlag af EU-retten og således udgør et selvstændigt fællesskabsretligt begreb, og at medlemsstaterne ikke har nogen skønsbeføjelse (18).

35.

Hvad angår indholdet af begrebet »forvaltning« bemærkes, at dets indhold er blevet præciseret i en række af Domstolens domme. Domstolen har således for det første fastslået, at ud over opgaver, der er knyttet til porteføljeforvaltning, er opgaver knyttet til administrationen af institutterne for kollektiv investering selv omfattet af anvendelsesområdet for artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 (19). Derimod omfatter denne bestemmelse ikke de opgaver, der udføres af depositaren for institutter for kollektiv investering (20). Domstolen har desuden i sin dom i sagen

GfBk (21) fastslået, at også tjenesteydelser såsom beregning af overskud og prisen for andele eller aktier, vurderinger af aktiver, regnskab, udarbejdelse af deklarationer med henblik på udlodning af overskud, levering af oplysninger og dokumentation til brug for de periodiske regnskaber og selvangivelser, statistiske indberetninger og angivelser af moms samt forberedelse af overskudsprognoser er omfattet af begrebet »forvaltning« af en investeringsforening (22).

36.

Domstolen har endvidere fastslået, at forvaltning af investeringsforeninger som omhandlet i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 er defineret på grundlag af arten af de leverede tjenesteydelser og ikke på grundlag af tjenesteyderen eller ydelsesmodtageren (23). Den har således fastslået, at begrebet »investeringsforening« ikke er til hinder for, at forvaltningen består af flere særskilte tjenesteydelser, og at visse tjenesteydelser leveres af en tredjepartsadministrator (24).

37.

Endelig og navnlig har Domstolen udviklet kriterier, hvorefter forvaltningsydelser, der leveres af en tredjepartsadministrator, for at kunne betegnes som fritagne transaktioner som omhandlet i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, set under ét skal udgøre en særskilt helhed og udgøre specifikke og væsentlige funktioner for forvaltningen af investeringsforeninger (25). Det følger heraf, at den omhandlede fritagelse i henhold til denne retspraksis ikke omfatter alle former for forvaltning af investeringsforeninger, men alene forvaltning af investeringsforeninger, der opfylder disse kriterier. Kommissionen har imidlertid i sit skriftlige indlæg udtrykt tvivl med hensyn til kvalificeringen af BFMI's ydelse og navnlig dens særlige karakter.

38.

I den foreliggende sag fremgår det af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, at BlackRock modtager tjenesteydelser leveret af BFMI via Aladdin-plattformen, som man anvender i forbindelse med forvaltningen af både investeringsforeninger og investeringsfonde. Den forelæggende ret har nærmere bestemt for det første anført, at Aladdin leverer markedsanalyser, kontrol af performance og risikovurdering med henblik på at bistå porteføljeforvalterne i forbindelse med investeringsbeslutninger. For det andet overvåger Aladdin, at lovgivningen overholdes. For det tredje har den forelæggende ret forklaret, at Aladdin gør det muligt at implementere handelsbeslutninger. Aladdins funktioner dækker således hele investeringscyklussen, idet systemet bistår porteføljeforvalterne i forbindelse med investeringsbeslutninger under overholdelse af lovgivningen og ved implementeringen af handelsbeslutningerne. Såvel den forelæggende ret som First-tier Tribunal (Tax Chamber) (ret i første instans (afdelingen for sager om skatter og afgifter)) har konkluderet, at de tjenesteydelser, som BFMI leverer via Aladdin-plattformen, opfylder de kriterier, som Domstolen har opstillet med henblik på at afgøre, om tjenesteydelser leveret af en tredjemand til en fondsforvalter kan fritages i henhold til artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, dvs. om de ud fra en helhedsvurdering udgør en særskilt helhed og udgør specifikke og væsentlige funktioner for forvaltningen af investeringsforeninger (26).

39.

Selv om omstændighederne i hovedsagen kunne være en glimrende lejlighed til at revidere de kriterier, som en levering af tjenesteydelser skal opfylde med henblik på at henhøre under »forvaltning af investeringsforeninger« som omhandlet i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, når denne tjenesteydelse leveres af en tredjemand via en IT-plattform, mener jeg ikke, at denne diskussion er mulig inden for rammerne af den foreliggende sag. I denne henseende bemærkes for det første, at inden for rammerne af det retslige samarbejde, der er indført ved

artikel 267 TEUF, tilkommer det udelukkende den nationale ret at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen (27). For det andet tilkommer det i forbindelse med dette samarbejde de nationale retter at analysere de pågældende transaktioner, mens det tilkommer Domstolen at oplyse disse nationale retter om alle de momenter, der angår fortolkning af fællesskabsretten, og som kan være til nytte ved afgørelsen af de sager, som verserer for disse (28). Det påhviler navnlig den forelæggende ret, som råder over alle de oplysninger, der gør det muligt at undersøge hver af de i hovedsagen omhandlede transaktioner, at vurdere, om disse tjenesteydelser er omfattet af begrebet »forvaltning af investeringsforeninger« som omhandlet i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 (29).

40.

I den foreliggende sag er der ingen tvivl om, at den forelæggende ret på baggrund af Domstolens praksis vedrørende den omhandlede fritagelse har undersøgt de ovennævnte kriterier for anvendelse. Efter en detaljeret analyse nåede den forelæggende ret frem til den konklusion, at de ydelser fra tredjeparter, som BFMI leverer via Aladdin med henblik på at forvalte investeringsforeninger, opfylder disse kriterier (30). Med den foreliggende anmodning om præjudiciel afgørelse ønsker den forelæggende ret således oplyst, om én enkelt ydelse skal belægges med én afgiftssats, og om modydelsen for denne ydelse specifikt skal fastsættes under hensyntagen til formålet med forvaltningsydelse.

41.

Følgelig er det i den foreliggende sag ikke muligt at behandle spørgsmålet om, hvorvidt der i den moderne verden, hvor flere og flere tjenesteydelser leveres via digitale midler, skal foretages en præcisering af de kriterier, der er fastsat i retspraksis vedrørende levering af forvaltningsydelser fra tredjeparter, når disse tjenesteydelser leveres via en elektronisk platform. Det skal i denne forbindelse fremhæves, at hovedsagen rejser et bredere spørgsmål, nemlig om den betingelse om specificitet, som leverandører af tredjepartstjenester skal opfylde, er opfyldt i en sammenhæng, hvor disse tjenesteydelser leveres via en IT-plattform, der fungerer på samme måde for alle foreninger og fonde (31). Henset til konstateringen i punkt 38 i dette forslag til afgørelse skal der dog ikke desto mindre i forbindelse med analysen af det præjudicielle spørgsmål tages udgangspunkt i den forudsætning, at de tjenesteydelser, som BFMI leverer via sin Aladdin-plattform (herefter »Aladdin-tjenesteydelser«), ud over at være bestemt til forvaltning af investeringsfonde, er specifikke og væsentlige for forvaltningen af investeringsforeninger og udgør en særskilt helhed.

C. Den skattemæssige behandling af én enkelt ydelse

42.

Det skal indledningsvis bemærkes, at én enkelt ydelse (32) kan omfatte to typer af situationer (33). I Deutsche Bank-dommen (34) fastslog Domstolen, at der er tale om én enkelt ydelse, bl.a. når et element skal anses for at udgøre hovedydelsen, eller når to eller flere elementer eller handlinger, som en afgiftspligtig person leverer til forbrugeren, forstået som en gennemsnitsforbruger, er så nært forbundet, at de objektivt set udgør én enkelt, udelelig økonomisk ydelse, som det ville være kunstigt at opdele (35). I denne dom (36) har Domstolen desuden fastslået, at disse elementer kan være »ikke blot uadskillelige«, men derudover må »sidestilles«, når de »begge [er] nødvendige for leveringen af den samlede ydelse, således at det ikke er muligt at anse det ene for at være hovedydelsen og det andet for at være en sekundær ydelse« (37). Det følger af Domstolens praksis, at det væsentligste element ved den enkelte ydelse skal fastlægges, og at der i forbindelse med en samlet vurdering skal tages hensyn til den kvalitative betydning, ikke blot den kvantitative, af elementer, der vedrører fritagelsen i forhold til

elementer, der ikke vedrører denne fritagelse (38).

43.

Hvis det lægges til grund, at Aladdin-tjenesteydelserne ud over at være bestemt til forvaltning af investeringsfonde, er specifikke og væsentlige for forvaltningen af investeringsforeninger og udgør en særskilt helhed, skal det undersøges, om de udgør en enkelt udelelig økonomisk ydelse (under 1). Dernæst opstår spørgsmålet om den afgiftsmæssige behandling, idet der findes domme, der gør det muligt at behandle forskellige transaktioner forskelligt, og hvor Domstolen har fraveget den klassiske retspraksis (under 2). Endelig skal der foretages en undersøgelse af det særlige tilfælde med et investeringsselskab, når en minoritetsandel af dette selskab består af investeringsforeninger (under 3).

1. Om kvalificeringen af en ydelse som én enkelt ydelse

44.

Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse og af de dertil knyttede afgørelser (39), at de nationale retter har kvalificeret Aladdin-tjenesteydelserne som én enkelt ydelse. Eftersom BlackRock anvender denne enkelte ydelse både til forvaltning af investeringsforeninger og til forvaltning af investeringsfonde, er parternes holdninger imidlertid forskellige med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt leveringen af tjenesteydelser i en situation som den foreliggende udgør en »enkelt udelelig ydelse«, eller om den kan betragtes som en hovedydelse, nemlig forvaltningen af investeringsfonde, som udgør størstedelen af de midler, der forvaltes af BlackRock, ledsaget af en sekundær ydelse, dvs. forvaltning af investeringsforeninger, som udgør en mindre del af de midler, som BlackRock forvalter. Den nationale rets spørgsmål synes at bygge på den forudsætning, at Aladdin-tjenesteydelserne udgør én enkelt ydelse, der består af flere elementer.

45.

Ifølge Kommissionen er der i den foreliggende sag ikke tale om én enkelt ydelse, der er opdelt i en hovedydelse ledsaget af en eller flere sekundære ydelser (40). Det Forenede Kongeriges regering er derimod af den opfattelse, at den omhandlede ydelse udgør én enkelt ydelse med flere bestanddele, idet forvaltningen af investeringsfonde ud fra et kvantitativt og kvalitativt synspunkt er det væsentligste element i denne ydelse. Det følger heraf, at hele den samlede ydelse skal pålægges afgift. Med henblik på at besvare denne problemstilling og foretage en kvalificering af den pågældende ydelse vil jeg undersøge retspraksis vedrørende én enkelt sammensat ydelse.

46.

Indledningsvis bemærkes, at hver enkelt ydelse i momsmæssig henseende sædvanligvis skal anses for en særskilt og uafhængig ydelse, således som det følger af artikel 1, stk. 2, andet afsnit, i direktiv 2006/112. Dette betyder, at en transaktion, der i økonomisk henseende er én enkelt ydelse, ikke kunstigt opdeles for ikke at ændre momssystemets sammenhæng (41). Samtidig kan det ikke udelukkes, at en ydelse på grund af sin kompleksitet omfatter elementer, der hver for sig ville blive beskattet forskelligt. I denne henseende følger det af retspraksis, at når en ydelse omfatter et hovedelement og et sekundært element, følger sidstnævnte samme ordning som hovedelementet. Det drejer sig om den retspraksis, der gennemfører maksimen »accessorium principale sequitur«.

47.

Retspraksis, der fastlægger denne fremgangsmåde, kan bl.a. findes i CPP-dommen (42). I

sagen, der førte til denne dom, skulle Domstolen tage stilling til, hvorvidt de forskellige tjenesteydelser, der blev leveret inden for rammerne af en ordning, der var udformet med henblik på at tilbyde indehavere af kreditkort en forsikringsydelse og en kortregistreringsydelse mod betaling af et vist beløb, kunne drage fordel af fritagelsen for forsikringstransaktioner i sjette direktivs artikel 13, afsnit B, litra a) (43). Domstolen mindede om princippet om, at »en ydelse, der i økonomisk henseende er en enkelt ydelse ikke kunstigt må opdeles for ikke at ændre momssystemets sammenhæng« (44). Der er således tale om én enkelt ydelse, når et eller flere elementer skal anses for at udgøre hovedleveringen, mens omvendt et eller nogle elementer skal anses for sekundære ydelser, der er afgiftsmæssigt stillet som hovedydelsen (45). Domstolen har ligeledes præciseret, at en ydelse skal anses for sekundær i forhold til en hovedydelse, når den ikke for kunderne udgør et mål i sig selv, men et middel til at udnytte tjenesteyderens hovedydelse på de bedst mulige betingelser (46).

48.

Dernæst er den tilgang, hvorefter den sekundære ydelse følger hovedydelsen, for nylig blevet bekræftet i forbindelse med andre sager.

49.

I den sag, der gav anledning til Žamberk-dommen (47), blev Domstolen således forelagt spørgsmålet om, hvorvidt adgangen til et vandland, der ikke alene tilbyder de besøgende faciliteter, der muliggør udøvelse af sportsaktiviteter, men også andre former for underholdning og rekreation, var omfattet af artikel 132, stk. 1, litra m), i direktiv 2006/112. Domstolen fandt i denne forbindelse, at den omstændighed, at vandlandet kun tilbød én form for adgangsbillet, som gav adgang til det samlede kompleks uden hensyntagen til, hvilken form for installation der rent faktisk anvendes, eller til, på hvilken måde og hvor længe komplekset anvendes i løbet af adgangsbillettens gyldighedsperiode, udgør et vigtigt indicium for, at der er tale om en enkelt sammensat ydelse (48). Det følger heraf, at når flere elementer tilbydes samlet uden nogen sontring mellem, hvilke elementer der rent faktisk anvendes, skal de behandles ens.

50.

Den samme fremgangsmåde blev anvendt i Stadion Amsterdam-dommen (49). I denne sag skulle Domstolen tage stilling til den skattemæssige behandling af en billet, der gjorde det muligt for den besøgende både at få en rundvisning på AFC Ajax' stadion og at besøge museet for denne fodboldklub. Domstolen kvalificerede disse transaktioner som én enkelt ydelse, der bestod af et besøg på stadion med guide som hovedelement og besøget på museet for AFC Ajax som et sekundært element. Domstolen er bl.a. blevet forelagt spørgsmålet om, hvilken momssats der finder anvendelse på denne sammensatte ydelse. I denne henseende har Domstolen udtrykkeligt præciseret, at det »fremgår [...] således af selve den omstændighed, at en transaktion bestående af flere bestanddele kvalificeres som en enkelt ydelse, at der skal anvendes den samme momssats på denne transaktion«, med den begrundelse, at »[h]vis medlemsstaterne fik mulighed for at beskatte de forskellige bestanddele, der udgør én enkelt ydelse, med de forskellige momssatser, der gælder for de pågældende bestanddele, ville det føre til en kunstig opdeling af ydelsen og kunne ændre momssystemets sammenhæng« (50). Efter min opfattelse følger det klart heraf, at en transaktion, der indeholder flere elementer, skal behandles ensartet (51).

51.

Henset til de faktiske omstændigheder i den foreliggende sag, således som de er beskrevet af den forelæggende ret, er jeg endelig af den opfattelse, at der her ikke er tale om en situation, der er omfattet af »accessorium principale sequitur«. Det fremgår nemlig af de sagsakter, der er fremlagt

for Domstolen, at de selskaber, der driver BlackRock, modtager forskellige oplysninger, som omfatter forskellige trin i investeringsaktiviteten, men som samlet set kan anses for at være en enkelt informationsstrøm, der ligger til grund for Aladdins licens- og tjenesteydelsesaftale af 1. januar 2010 (52). Selv om det ikke kan udelukkes, at alle de ovennævnte tjenesteydelser kan leveres særskilt, synes det at fremgå af de oplysninger, der blev givet i retsmødet, og af de for Domstolen fremlagte sagsakter (53), at porteføljeforvalterne søger at opnå en kombination af disse elementer, således at det er tænkeligt, at de anses for at være så nært forbundne, at de objektivt set udgør en enkelt udelelig økonomisk ydelse. Som det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, består værdien af den omhandlede tjenesteydelse set fra tjenestemodtagerens synsvinkel i den kombinerede anvendelse af den omhandlede IT-plattform under de forskellige investeringscyklusser. Nærmere bestemt kan markedsanalyser, analyse af performance, risikovurdering, kontrol med overholdelsen af lovgivningen og gennemførelsen af transaktionerne leveres samlet og placeres på samme niveau. Den omhandlede ydelse synes derfor at udgøre én enkelt ydelse bestående af flere elementer, der befinder sig på samme niveau (54).

52.

Der er følgelig på det økonomiske plan tale om en ydelse, som selskabet BlackRock køber med henblik på forvaltningen af investeringsvirksomheden for de foreninger og fonde, som tilhører den. Henset til, at de samme elementer af Aladdin-tjenesteydelserne anvendes både til forvaltning af investeringsforeninger, en transaktion, der er omfattet af fritagelsen i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, og til forvaltning af investeringsfonde, hvilket er en transaktion, der ikke er omfattet af denne fritagelse, opstår spørgsmålet om, hvilken afgiftsmæssig behandling disse tjenesteydelser skal undergives.

2. Den differentierede behandling af de forskellige transaktioner

53.

BlackRock har i det væsentlige gjort gældende, at artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 kan fortolkes således, at den tillader en differentieret fastsættelse af afgiftsgrundlaget for én og samme levering af forvaltningsydelser, således at kun transaktioner, der foretages til fordel for en fond, hvis forvaltning ikke er fritaget, indgår i dette afgiftsgrundlag. Selskabet har gjort gældende, at når modtageren af de omhandlede tjenesteydelser ejer investeringsforeninger og investeringsfonde, skal der på modydelsen anvendes en pro rata-sats, der beregnes på grundlag af »værdien af de aktiver, der forvaltes« af modtageren af nævnte ydelse.

54.

Såvel Det Forenede Kongeriges regering som Kommissionen har derimod gjort gældende, at den samme ydelse, der består af flere elementer, og som overvejende vedrører den skattepligtige forvaltning af investeringsfonde, ikke kan være genstand for en sådan fastsættelse, hvorfor ydelsen er skattepligtig i sin helhed.

a) Uanvendeligheden af de i retspraksis anerkendte undtagelser i den foreliggende sag

55.

Som det fremgår af de sagsakter, der er fremlagt for Domstolen, og af parternes indlæg, har Domstolens praksis allerede tilladt situationer, hvor elementerne i én enkelt ydelse afgiftsmæssigt behandles forskelligt. Blandt de domme, der nævnes i anmodningen om præjudiciel afgørelse, og som Det Forenede Kongeriges regering fremhæver, er dommen i sagen Talacre Beach Caravan

Sales (55) og i sagen Kommissionen mod Frankrig (56) de eneste tilfælde, hvor Domstolen har tilladt, at forskellige elementer i én enkelt ydelse blev underkastet to forskellige momsbehandlinger (57). På trods af den forelæggende rets henvisning til disse domme, som udgør undtagelser (58), er det ikke desto mindre min opfattelse, at de ikke finder anvendelse i den foreliggende sag, eftersom der ikke heri fastsættes generelle principper.

56.

For det første vedrørte den sag, der gav anledning til dommen i sagen Talacre Beach Caravan Sales (59), spørgsmålet om, hvorvidt campingvognenes udstyr skulle beskattes på samme måde som selve campingvognene. Det Forenede Kongeriges lovgivning (60) begrænsede anvendelsen af nulsatsen til selve campingvognene og udelukkede udtrykkeligt deres udstyr. Domstolen har imidlertid fastslået, at når hovedelementet i én enkelt ydelse er underlagt en sats på nul (fritagelse med tilbagebetaling af afgiften), forbliver de øvrige sekundære elementer ikke desto mindre afgiftspligtige. Begrebet én enkelt transaktion, som består af flere elementer, forpligtede således ikke medlemsstaten til at behandle de øvrige elementer på samme måde.

57.

Det skal imidlertid understreges, at omstændighederne i denne sag var meget specielle, eftersom der var tale om medlemsstaternes mulighed for i medfør af sjette direktivs artikel 28, stk. 2 (61), at anvende fritagelser med tilbagebetaling af den erlagte afgift, der kan sidestilles med en standstill-klausul, og som udgør en undtagelse fra den bestemmelse, der fastsætter den normale momssats (62). Domstolen har i øvrigt udtrykkeligt erkendt, at der var tale om en ekstraordinær sag, idet den har givet udtryk for, at »[s]elv om det ganske vist fremgår af de nævnte domme, at en samlet levering i princippet pålægges en enhedssats, er den ikke til hinder for en særskilt afgiftspålæggelse af visse dele af denne levering, når de betingelser, som sjette direktivs artikel 28, stk. 2, litra a), fastsætter for fritagelser med tilbagebetaling af erlagt afgift, overholdes« (63).

58.

For det andet skulle Domstolen i forbindelse med den sag, der gav anledning til dommen i sagen Kommissionen mod Frankrig (64), og som vedrørte den skattemæssige behandling af ligtransport i forbindelse med begravnelsesvirksomheders tjenesteydelser (65), tage stilling til, om Den Franske Republik havde tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 96-98 og artikel 99, stk. 1, i direktiv 2006/112. Kommissionen var nemlig af den opfattelse, at den kunstige adskillelse af ligtransport med køretøj i forhold til den helhed, som begravnelsesvirksomhedernes ydelser udgør, førte denne medlemsstat til at anvende to forskellige momssatser på to dele af en ydelse, der skulle anses for en enkelt sammensat ydelse. Domstolen konkluderede, at den franske lovgivning ikke udgjorde en tilsidesættelse af artikel 98, stk. 1, i direktiv 2006/112, som gav medlemsstaterne mulighed for at anvende en nedsat momssats på en kategori af ydelser, der er anført i bilag III til dette direktiv, nemlig bl.a. begravnelsesvirksomhed. På denne baggrund må ligtransport med køretøj anses for en konkret og specifik del af de tjenesteydelser, der leveres af begravnelsesvirksomheder (66). I denne traktatbrudssag fandt Domstolen, at den ikke behøvede at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt de ydelser, der blev leveret af sådanne virksomheder, udgjorde enkelte ydelser (67), og heller ikke spørgsmålet om den differentierede behandling af sådanne ydelser.

59.

Jeg mener derfor, at omstændighederne i de sager, der gav anledning til de ovennævnte domme, forklarer, hvorfor de afviger fra linjen i retspraksis på området. Den foreliggende sag er imidlertid ikke omfattet af nogen af de to undtagelser fra det almindelige princip om, at der skal anvendes én

og samme behandling på én enkelt ydelse. Til støtte for sin påstand om, at der skal anvendes en pro rata-sats alt efter tjenesteydelsernes anvendelse, har BlackRock imidlertid påberåbt sig dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg (68), som efter min opfattelse ikke kan overføres på den foreliggende sag.

b) Spørgsmålet om, hvorvidt dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg finder anvendelse i den foreliggende sag

60.

Denne dom (69) blev afsagt i en traktatbrudssag vedrørende den måde, hvorpå Storhertugdømmet Luxembourg havde anvendt fritagelsen for selvstændige grupper af personer som omhandlet i artikel 132, stk. 1, litra f), i direktiv 2006/112. Domstolen behandlede bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt og hvordan den fritagelse, der er fastsat i denne bestemmelse, kunne finde anvendelse på ydelser, der leveres af en uafhængig gruppe i forhold til dens medlemmer, der har udøvet virksomhed (70). Domstolen fastslog, at denne bestemmelse ikke fastsætter en fritagelse for de tjenesteydelser, som ikke er direkte nødvendige for medlemmerne af en selvstændig gruppe af personers udøvelse af virksomhed, som er fritaget for afgift, eller for hvilken de ikke er afgiftspligtige.

61.

De passager i dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg (71), som BlackRock støtter sig på, er præmis 53 og 54, som udgør Domstolens besvarelse af den sagsøgte medlemsstats argumentation. I dommens præmis 53 præciserede Domstolen, at »[d]e tjenesteydelser, der leveres af en selvstændig gruppe af personer, hvis medlemmer ligeledes udøver afgiftspligtig virksomhed, kan således drage fordel af fritagelsen, men alene i den udstrækning, hvor disse tjenester er direkte nødvendige for medlemmernes fritagne virksomhed eller virksomhed, for hvilken de ikke er afgiftspligtige«. I dommens præmis 54 fastslår Domstolen bl.a. at Storhertugdømmet Luxembourg »ikke har godtgjort, hvorfor det i givet fald ville være uforholdsmæssigt vanskeligt for de selvstændige grupper af personer at fakturere sine ydelser uden moms i forhold til den andel af deres medlemmers samlede aktiviteter, som udgøres af virksomhed, der er fritaget for denne afgift, eller for hvilken de ikke er afgiftspligtige« (72).

62.

Jeg er af den opfattelse, at dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg (73) ikke kan anvendes som reference i den foreliggende sag. I denne henseende fremgår det ganske vist af denne dom, at fritagelsen i princippet kan beregnes pro rata for at bevare dens virkning. Ikke desto mindre synes en sådan betragtning i denne dom at være baseret på ordlyden af artikel 132, stk. 1, litra f), i direktiv 2006/112, der udtrykkeligt nævner den »andel« af de udgifter, der påhviler medlemmerne af selvstændige grupper af personer. Det må imidlertid konstateres, at artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 ikke indeholder en sådan angivelse. Det følger således af en sammenligning af ordlyden af disse to omhandlede bestemmelser, at fastlæggelsen af den »andel«, der kan tillades i henhold til artikel 132, stk. 1, litra f), i direktiv 2006/112, ikke kan overføres på artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, og dette så meget desto mere som gennemgangen af præmisserne i dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg (74), navnlig præmis 51 og 53, viser, at Domstolen i sin analyse tillægger ordlyden af artikel 132, stk. 1, litra f), i direktiv 2006/112 særlig betydning.

63.

Selv om det er korrekt, at præmisserne i Domstolens domme i princippet bør tillægges samme

værdi uanset søgsmålets art, dvs. et traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 258 TEUF – 260 TEUF eller en præjudiciel forelæggelse i henhold til artikel 267 TEUF, forholder det sig ikke desto mindre således, at det er risikabelt automatisk at ville anvende de overvejelser, der er knyttet til disse domme, i andre sager uden at tage hensyn til de sidstnævnte sagers faktiske, retlige og kontekstuelle omstændigheder. Som allerede anført er ordlyden af den bestemmelse, der var genstand for anvendelsen i dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg (75), for det første forskellig fra den, som Domstolen skal fortolke i den foreliggende sag. For det andet var Domstolen blevet forelagt et begrænset spørgsmål, nemlig om den pågældende medlemsstat havde gennemført artikel 132, stk. 1, litra f), i direktiv 2006/112 korrekt. På baggrund af disse betragtninger er det min opfattelse, at Domstolen med denne dom ikke tilsigtede at ændre sin faste praksis vedrørende én enkelt ydelse bestående af flere elementer (76). Den fremførte argumentation og den retspraksis, der fremgår af den nævnte dom, kan ikke anvendes som grundlag for den modsatte konklusion. På baggrund af disse betragtninger er jeg af den opfattelse, at dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg (77) ikke udgør en principiel dom, der kan anvendes i den foreliggende sag.

3. Det særlige tilfælde med et selskab, der er stiftet af en minoritetsandel af investeringsforeninger

64.

Efter at have fastslået dels, at Aladdin-tjenesteydelserne er specifikke og væsentlige for forvaltningen af investeringsforeninger og investeringsfonde, og at de udgør en særskilt helhed, dels, at de udgør én enkelt ydelse, der udgør en enkelt udelelig økonomisk ydelse, skal det undersøges, om det afgiftsgrundlag, der svarer til denne ydelse, skal opdeles med den begrundelse, at en del af denne ydelse er bestemt til forvaltning af investeringsforeninger, og at den, hvis den var bestemt til netop de pågældende investeringsforeninger, ville være momsfrigtaget. Med andre ord skal den omstændighed, at et selskab med forskellige fonde i sin portefølje har et mindretal af investeringsforeninger, hvis forvaltning skal fritages, nødvendiggøre en opdeling af beskatningsgrundlaget? Dette spørgsmål bør efter min opfattelse besvares benægtende af en række grunde.

65.

Det skal indledningsvis fremhæves, at de fritagelser, der er fastsat i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, har til formål at nå visse mål, herunder »at gøre det lettere for investorer at investere i værdipapirer gennem investeringsforeninger, idet momsudgifter ikke medtages« (78). Med denne bestemmelse søger EU-lovgiver således at sikre, at det fælles momssystem er skattemæssigt neutralt i forhold til valget mellem direkte investeringer og investeringer gennem investeringsinstitutter (79). Hvis Domstolen skulle besvare det præjudicielle spørgsmål på den af BlackRock foreslåede måde, risikerer man at bringe dette formål i fare. Da det er ubestridt, at Aladdin-tjenesteydelserne udgør en ydelse, som BlackRock anvender både til forvaltning af investeringsforeninger og af investeringsfonde, ønsker man at benytte den omhandlede fritagelse for tjenesteydelser, der ikke udelukkende anvendes til forvaltning af investeringsforeninger. Eftersom forvaltningen af investeringsfonde ikke er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, er en fritagelse, om end kun delvis, af en sådan ydelse, der for størstedelens vedkommende anvendes til investeringsfonde, ikke i overensstemmelse med det nævnte formål, som ønskes sikret med denne fritagelse. I øvrigt ville indrømmelsen af fritagelsen for en tjenesteydelse, som anvendes såvel af investeringsfonde som investeringsforeninger, være en afvigelse fra den retspraksis, der er nævnt i punkt 36 og 37 i dette forslag til afgørelse, hvor det, henset til samme formål, kræves, at forvaltningsydelser, der leveres af en tredjepartsadministrator, set under ét, udgør en særskilt helhed og udgør specifikke og væsentlige elementer for forvaltningen af investeringsforeninger.

66.

Ud over den omstændighed, at den pågældende fritagelse under de i hovedsagen omhandlede omstændigheder ikke er i overensstemmelse med det formål, som forfølges med denne fritagelse, taler argumenter af praktisk art imod den tilgang, som BlackRock er fortalende for. Hvad angår Aladdin-tjenesteydelserne er det faktisk ikke muligt at udskille et særskilt kendetegn ved denne ydelse med henblik på at afgøre, hvilken del af tjenesteydelsen der har til formål at forvalte investeringsforeninger og investeringsfonde. I denne forbindelse har BlackRock foreslået, at »den pris, der betales for forvaltningsydelserne, i det væsentlige beregnes pro rata i forhold til værdien af de forvaltede aktiver«. Jeg kan kun udtrykke forbehold med hensyn til dette forslag. Det skal fremhæves, at ordlyden af artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112 vedrører fritagelsen for »transaktioner«, der består i »forvaltning af investeringsforeninger«, og ikke en fritagelse i forhold til »aktiverne i de forvaltede investeringsforeninger«. Som Det Forenede Kongeriges regering med rette har gjort gældende, ville en sådan ordning desuden være i strid med momssystemets karakter og gøre det uanvendeligt (80). Den moms, der skal pålægges én enkelt ydelse, varierer nemlig konstant i forhold til værdien af investeringsforeningen og af investeringsfondene, hvis forvaltning den pågældende platform også deltager i. Spørgsmålet er derfor, på hvilket tidspunkt denne værdi skal fastsættes. Det følger heraf, at fordelingen af den skyldige moms på grundlag af værdien af de forvaltede fonde kan medføre, at denne fritagelse udvides til investeringsfonde, hvis forvaltning ikke kan momsfritages. Et sådant resultat ville imidlertid ikke gøre det muligt at nå det ovennævnte mål.

67.

Denne betragtning understøttes af retspraksis, ifølge hvilken »en for stærk opdeling af en [enkelt] sammensat ydelse i enkelte ydelser, der skal kvalificeres særskilt, imidlertid [kan] komplicere anvendelsen af momsbestemmelserne«, idet Domstolen endda har overvejet »at lægge større vægt på den praktiske gennemførlighed end på nøjagtigheden« (81). Såfremt det blev antaget, at der var tale om én ydelse, men beskatningsgrundlaget alligevel blev opdelt for at anvende flere momssatser, ville dette være i strid med målet i retspraksis vedrørende sammensatte ydelser, nemlig at opretholde momsordningens funktion (82). Denne retspraksis fremhæver faktisk

problematikken vedrørende de kriterier, der vedrører fastsættelsen af én enkelt ydelse i forhold til modtageren, nemlig at der mangler et objektivt, gennemskueligt og forudsigeligt kriterium med henblik på at foretage en sådan fastsættelse. Under de i hovedsagen foreliggende omstændigheder er det, som BlackRock medgav i retsmødet, umuligt eller meget vanskeligt at fastslå, i hvilket omfang BlackRock benytter Aladdin-tjenesteydelserne til forvaltning af investeringsforeninger.

68.

Jeg medgiver, at situationen ville være anderledes, hvis Aladdin-tjenesteydelserne blev benyttet af et selskab, som udelukkende beskæftiger sig med forvaltning af investeringsforeninger. I denne hypotese opstår spørgsmålet om princippet om afgiftsneutralitet, i henhold til hvilket de erhvervsdrivende skal kunne vælge den organisationsform, som ud fra en strengt økonomisk synsvinkel passer dem bedst, uden at skulle løbe en risiko for, at deres transaktioner udelukkes fra fritagelsen (83). Som Domstolen allerede har præciseret, er dette princip ikke en primærretlig regel, som kan afgøre en fritagelses gyldighed, men et fortolkningsprincip, som skal anvendes parallelt med det princip, at fritagelser skal fortolkes strengt (84). Dermed tillader dette princip ikke, at anvendelsesområdet for en fritagelse udvides uden en klar bestemmelse herom (85). I den foreliggende er det indlysende, at hvis der gives tilladelse til fritagelsen i henhold til værdien af fondene, ville fordelene ved den omhandlede fritagelse blive udvidet til investeringsfonde, som normalt ikke ville være omfattet af fritagelsen. En anden fortolkning af neutralitetsprincippet ville være i strid med den løsning, der er valgt i den retspraksis, der er nævnt i punkt 46-50 i dette forslag til afgørelse, hvori Domstolen fastslog, at én enkelt ydelse, som består af to separate bestanddele, idet den ene bestanddel udgør hovedelementet og den anden et sekundært element, som, hvis de var blevet leveret som særskilte ydelser, ville være pålagt forskellige momssatser, bør afgiftspålægges med én momssats, der gælder for den pågældende samlede ydelse fastsat i forhold til hovedbestanddelen (86).

69.

Endelig er jeg af de ovennævnte grunde af den opfattelse, at det ville være i strid med kravet i artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112 om en streng fortolkning af fritagelserne at afgiftspålægge den enkelte ydelse, som Aladdin-tjenesteydelserne udgør, på anden måde end i dens helhed. Dette krav afspejler EU-lovgivers ønske om at fritage forvaltningen af investeringsforeninger for moms og ikke at udvide denne fritagelse til at omfatte andre former for fonde eller andre aktiviteter end forvaltning. Jeg vurderer, at kriterierne vedrørende forvaltning af investeringsforeninger skal anvendes på denne måde (87). Den modsatte tilgang kan ikke udledes af læsningen af de øvrige bestemmelser i direktiv 2006/112, som BlackRock har anført (88). Det må konkluderes, at den bestemmelse, der er genstand for det foreliggende præjudicielle spørgsmål, artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112, udelukkende har til formål at afgiftsfritage forvaltning af investeringsforeninger, hvilket bekræftes af bestemmelsens formål om at gøre det lettere for småinvestorer at investere i værdipapirer gennem investeringsforeninger.

70.

På baggrund af ovenstående betragtninger er jeg af den opfattelse, at formålet med den fritagelse, der er fastsat i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, ikke er at indrømme denne fritagelse til forvaltningsvirksomhed, der leveres via en IT-plattform, som omfatter både investeringsforeninger og investeringsfonde. Det følger heraf, at i den foreliggende sag kan den fritagelse, der er indført for forvaltning af investeringsforeninger, ikke indrømmes for de tjenesteydelser, som BFMi leverer til BlackRock.

71.

Jeg vil ikke desto mindre fremhæve, at under andre omstændigheder end dem, der er fremlagt for Domstolen i den foreliggende sag, kan den nævnte fritagelse eventuelt indrømmes for tjenesteydelser, som tredjemand leverer til en fondsforvalter, på betingelse af, at tjenesteyderen fremlægger detaljerede oplysninger, der gør det muligt for skattemyndighederne præcist og objektivt at identificere de tjenesteydelser, der specifikt leveres til investeringsforeninger. I dette tilfælde ville de ydelser, der udelukkende leveres til investeringsforeninger, nemlig kunne fritages i henhold til artikel 135, stk. 1, i direktiv 2006/112 på betingelse af, at leverandøren af fondsforvaltningsydelser (eller modtageren af disse tjenesteydelser i tilfælde af omvendt betalingspligt) kan levere sådanne oplysninger til afgiftsmyndigheden, hvilket i skattemæssig henseende ville bevirke, at ensartede forhold behandles objektivt. Da der ikke foreligger sådanne oplysninger i den foreliggende sag, foreligger denne situation ikke, og den fritagelse, der er fastsat i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, kan ikke indrømmes.

V. Forslag til afgørelse

72.

På baggrund af alle de ovenfor anførte betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare det af Upper Tribunal (Tax and Chancery Chamber) (appeldomstol (afdelingen for sager om skatter og afgifter og visse sager om tinglysning), Det Forenede Kongerige) forelagte præjudicielle spørgsmål som følger:

»Artikel 135, stk. 1, litra g), i Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem skal fortolkes således, at levering af en enkelt forvaltningsydelse som den i hovedsagen omhandlede, via en IT-plattform, der tilhører en tredjemand, til en fondsforvalter, der forvalter såvel investeringsforeninger som investeringsfonde, ikke er omfattet af den fritagelse, der er fastsat i denne bestemmelse.«

(1) – Originalsprog: fransk.

(2) – EUT 2006, L 347, s. 1.

(3) – Ifølge denne ordning opkræves momsen af aftageren og ikke af leverandøren til den sats, der er gældende på dennes etableringssted.

(4) – Domstolen har allerede fremhævet, at »[d]a de relevante bestemmelser i direktiv 2006/112 i det væsentlige har samme indhold som de relevante bestemmelser i sjette direktiv 77/388, finder Domstolens praksis vedrørende sidstnævnte direktiv ligeledes anvendelse på direktiv 2006/112« (dom af 10.4.2019, PSM K,C-214/18, EU:C:2019:301, præmis 37).

(5) – C-274/15, EU:C:2017:333.

(6) – Hvad angår fastsættelsen af »afgiftsgrundlaget« for den skyldige moms følger det af artikel 73 og artikel 78, litra a), i direktiv 2006/112, at afgiftsgrundlaget for en tjenesteydelse, med undtagelse af selve momsen, omfatter den samlede modværdi, som leverandøren modtager eller vil modtage af kunden eller tredjemand for de pågældende transaktioner.

(7) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289), af 28.6.2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust og The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391), af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484), af 7.3.2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141), af 7.3.2013, Wheels Common Investment Fund Trustees m.fl.

(C-424/11, EU:C:2013:144), af 13.3.2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139), og af 9.12.2015, Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:801).

(8) – Jf. bl.a. dom af 9.12.2015, Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:801, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

(9) – Jf. bl.a. dom af 28.10.2010, Axa UK (C-175/09, EU:C:2010:646, præmis 25), af 17.1.2013, Woningstichting Maasdriel (C-543/11, EU:C:2013:20, præmis 25), af 12.6.2014, Granton Advertising (C-461/12, EU:C:2014:1745, præmis 25 og den deri nævnte retspraksis), af 16.11.2017, Kozuba Premium Selection (C-308/16, EU:C:2017:869, præmis 39 og 45), af 25.7.2018, DPAS (C-5/17, EU:C:2018:592, præmis 29), og af 19.12.2018, Mailat (C-17/18, EU:C:2018:1038, præmis 37).

(10) – Dom af 10.4.2019, PSM K (C-214/18, EU:C:2019:301, præmis 43).

(11) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 68), og af 7.3.2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 31).

(12) – Jf. vedrørende denne opdeling af begreberne »investeringsforeninger« og »forvaltning« generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:327, punkt 16-57).

(13) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 53).

(14) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 53).

(15) – Dom af 7.3.2013, Wheels Common Investment Fund Trustees m.fl. (C-424/11, EU:C:2013:144, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).

(16) – Dom af 7.3.2013, Wheels Common Investment Fund Trustees m.fl. (C-424/11, EU:C:2013:144, præmis 17 og den deri nævnte retspraksis). Ifølge Domstolen kan en medlemsstat »[u]den at fornægte selve ordet »investeringsforeninger« [...] navnlig ikke blandt investeringsforeningerne udvælge dem, som skal være omfattet af fritagelsen, og dem, der ikke skal«.

(17) – Jeg bemærker, at den forelæggende ret i sin anmodning om præjudiciel afgørelse har anført, at den »er kommet til den konklusion, at de modtagne ydelser udgør en levering af »forvaltning« i overensstemmelse med dette begrebs betydning i artikel 135, stk. 1, litra g), [i direktiv 2006/112]«.

(18) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 40-43), og generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:327, punkt 48).

(19) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 64).

(20) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 65).

(21) – Dom af 7.3.2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141).

(22) – Dom af 7.3.2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 27).

(23) – Dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 66). Denne konklusion blev senere gentaget i dom af 7.3.2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 20).

Jf. ligeledes generaladvokat Cruz Villalóns forslag til afgørelse GfBk (C-275/11, EU:C:2012:697, punkt 25).

(24) – Jf. i denne retning dom af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 67). Denne konklusion blev gentaget i præmis 63 i dom af 13.3.2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139).

(25) – Jf. i denne retning dom af 5.6.1997, SDC (C-2/95, EU:C:1997:278, præmis 66), af 4.5.2006, Abbey National (C-169/04, EU:C:2006:289, præmis 70-72), og af 7.3.2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141, præmis 21).

(26) – Jf. i denne retning dom af 13.3.2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, præmis 65 og 75).

(27) – Jf. bl.a. dom af 8.9.2011, Rosado Santana (C-177/10, EU:C:2011:557, præmis 32), og kendelse af 24.10.2019, Topaz (C-211/17, ikke trykt i Sml., EU:C:2019:906).

(28) – Jf. i denne retning dom af 27.10.2005, Levob Verzekeringen og OV Bank (C-41/04, EU:C:2005:649, præmis 23), af 27.9.2012, Field Fisher Waterhouse (C-392/11, EU:C:2012:597, præmis 20), og af 21.2.2013, Žamberk (C-18/12, EU:C:2013:95, præmis 31).

(29) – Dom af 13.3.2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, præmis 75).

(30) – Det fremgår af sagsakterne, at retten i første instans, First-tier Tribunal (Tax Chamber) (ret i første instans (afdelingen for sager om skatter og afgifter)) er nået frem til den samme konklusion.

(31) – Kommissionen har i sit skriftlige indlæg udtrykt tvivl med hensyn til kvalificeringen af BFMI's ydelse og navnlig dens særlige karakter med henblik på kvalificeringen som »forvaltning af investeringsforening«.

(32) – Jeg bemærker, at i Domstolens retspraksis kaldes én enkelt ydelse undertiden »én enkelt sammensat ydelse« (jf. bl.a. dom af 17.1.2013, BG? Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15), og af 16.7.2015, Mapfre asistencia og Mapfre warranty (C-584/13, EU:C:2015:488), eller »en enkelt sammensat transaktion« (jf. bl.a. dom af 8.12.2016, Stock '94, C-208/15, EU:C:2016:936). I forbindelse med dette forslag til afgørelse henviser jeg til »én enkelt ydelse«.

(33) – Som generaladvokat Sharpston fremhævede i sit forslag til afgørelse Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:276, punkt 24): »Der foreligger en enkelt ydelse: i) når to eller flere leverede elementer er så nært forbundne, at de udgør en enkelt udelelig økonomisk ydelse, som det ville være kunstigt at opdele, eller ii) når et eller flere elementer udgør en hovedydelse, mens andre er sekundære.«

(34) – Dom af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484).

(35) – Jf. i denne retning dom af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, præmis 19-21 og den deri nævnte retspraksis).

(36) – Dom af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484).

(37) – Jf. i denne retning dom af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, præmis 26 og 27).

(38) – Jf. i denne retning dom af 21.2.2013, Žamberk (C-18/12, EU:C:2013:95, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis).

(39) – Afgørelser fra den forelæggende ret og fra First-tier Tribunal (Tax Chamber) (ret i første instans (afdelingen for sager om skatter og afgifter)).

(40) – Jeg bemærker, at Kommissionen i retsmødet har betegnet de omhandlede tjenesteydelser som »ydelse, der ikke er differentieret uden forskel [for så vidt angår modtageren]«.

(41) – Jf. i denne retning dom af 25.2.1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, præmis 29).

(42) – Dom af 25.2.1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93).

(43) – Nu artikel 135, stk. 1, litra a), i direktiv 2006/112.

(44) – Dom af 25.2.1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, præmis 29). Jf. i denne henseende generaladvokat Fennellys forslag til afgørelse CPP (C-349/96, EU:C:1998:281, punkt 26).

(45) – Dom af 25.2.1999, CPP (C-349/96, EU:C:1999:93, præmis 30). Disse konklusioner blev gentaget i dom af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484), hvori Domstolen bl.a. fastslog, at porteføljeforvaltning, dvs. en virksomhed, der udføres mod vederlag og består i, at en afgiftspligtig person træffer selvstændige beslutninger vedrørende køb og salg af værdipapirer og udfører disse beslutninger ved køb og salg af værdipapirer, består af to elementer, der er så nært forbundet, at de objektivt set udgør én enkelt økonomisk ydelse. Efter i dommens præmis 22-29 at have kvalificeret den omhandlede ydelse som én enkelt ydelse fandt Domstolen imidlertid, at den porteføljevirkomhed, som Deutsche Bank udøvede, ikke kunne være omfattet af begrebet »forvaltning af investeringsforeninger« som omhandlet i artikel 135, stk. 1, litra g), i direktiv 2006/112, eftersom den bestod i at forvalte en enkelt persons aktiver, hvis samlede værdi skulle være forholdsvis høj, for at forvaltningen heraf var rentabel.

(46) – Jf. i denne retning dom af 18.1.2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).

(47) – Dom af 21.2.2013 (C-18/12, EU:C:2013:95).

(48) – Dom af 21.2.2013, Žamberk (C-18/12, EU:C:2013:95, præmis 32).

(49) – Dom af 18.1.2018 (C-463/16, EU:C:2018:22).

(50) – Dom af 18.1.2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis). Min fremhævelse. Ud over de ovennævnte domme blev den tilgang, hvorefter det sekundære element følger hovedelementet, bekræftet i kendelse af 19.1.2012, Purple Parking og Airparks Services (C-117/11, ikke trykt i Sml., EU:C:2012:29, præmis 31), hvori Domstolen anførte, at »den omstændighed, at de pågældende elementer under andre omstændigheder kan leveres eller leveres særskilt, [er uden betydning], eftersom denne mulighed er uløseligt forbundet med begrebet sammensat enkelt transaktion«. I kendelsens præmis 39 præciserede Domstolen, at »behandlingen af flere tjenesteydelser som én enkelt ydelse i momsmæssig henseende nødvendigvis fører til en afgiftsmæssig behandling, der er forskellig fra den, som disse tjenesteydelser ville have fået, hvis de var blevet leveret særskilt«.

(51) – Dom af 18.1.2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

(52) – Anmodning om præjudiciel afgørelse, bilag 1, punkt 9.

(53) – First-tier Tribunal (Tax Chamber) (ret i første instans (afdelingen for sager om skatter og afgifter)) har under henvisning til dom af 7.3.2013, GfBk (C-275/11, EU:C:2013:141), i dommens præmis 184 anført, at »Aladdin-tjenesteydelserne var uløseligt forbundet med de begunstigede virksomheder som fondsforvaltere«, idet den tilføjede, at »f.eks. analytiske og tilsynsmæssige funktioner udelukkende var rettet mod effektiv forvaltning af midler«.

(54) – Det bemærkes, at Kommissionen i retsmødet har betegnet de omhandlede tjenesteydelser som »ydelser, der ikke er differentieret uden forskel [for så vidt angår modtageren]«.

(55) – Dom af 6.7.2006 (C-251/05, EU:C:2006:451).

(56) – Dom af 6.5.2010 (C-94/09, EU:C:2010:253).

(57) – Vedrørende en fuldstændig undersøgelse af forskellige afgiftssatser jf. generaladvokat Szpunars forslag til afgørelse Regards Photographiques (C-145/18, EU:C:2019:184, punkt 30).

(58) – Punkt 22 i anmodningen om præjudiciel afgørelse.

(59) – Dom af 6.7.2006 (C-251/05, EU:C:2006:451).

(60) – Den fordelagtige afgiftsmæssige behandling (nulsats) af campingvognene var resultatet af, at Det Forenede Kongerige havde udnyttet en valgmulighed i overgangsperioden i henhold til sjette direktivs artikel 28, stk. 2. Denne valgmulighed var en mekanisme, der gjorde det muligt at opretholde visse undtagelser fra det fælles momssystem, der var gældende pr. 1.1.1991.

(61) – Nu artikel 110 i direktiv 2006/112.

(62) – Dom af 6.7.2006, Talacre Beach Caravan Sales (C-251/05, EU:C:2006:451).

(63) – Dom af 6.7.2006, Talacre Beach Caravan Sales (C-251/05, EU:C:2006:451, præmis 24).

(64) – Dom af 6.5.2010 (C-94/09, EU:C:2010:253).

(65) – Ifølge bilag III, nr. 16), til direktiv 2006/112 kan begravelsesvirksomhed pålægges en nedsat sats.

(66) – Dom af 6.5.2010, Kommissionen mod Frankrig (C-94/09, EU:C:2010:253, præmis 39). Kommissionen havde gjort gældende, at den omhandlede transport var en del af den samme ydelse bestående af flere elementer leveret af begravelsesvirksomheder.

(67) – Domstolen bemærkede således i denne doms præmis 34, at »[f]or at træffe afgørelse om, hvorvidt sagsøgeren kan gives medhold, er det på denne baggrund ikke nødvendigt at efterprøve, som Kommissionen har hævdet, om de tjenesteydelser, der leveres af begravelsesvirksomheder, skal anses for en enkelt transaktion eller ej ud fra en gennemsnitsforbrugers forventninger«.

(68) – Dom af 4.5.2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

(69) – Dom af 4.5.2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

(70) – Kommissionens argument vedrørte den omstændighed, at Luxembourgs lovgivning ikke begrænsede muligheden for fritagelse til tjenesteydelser, der anvendes til afgiftsfritagne ydelser på et marked i senere omsætningsled eller til virksomhed, der ikke er omfattet af afgiftens

anvendelsesområde. Denne praksis havde ifølge Kommissionen gjort det muligt at fritage tjenesteydelser, der anvendes til afgiftspligtige tjenesteydelser, når omsætningen for modtageren af de afgiftspligtige tjenesteydelser ikke oversteg 30% (i visse tilfælde 45%) af dennes samlede omsætning.

(71) – Dom af 4.5.2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

(72) – Dom af 4.5.2017, Kommissionen mod Luxembourg (C-274/15, EU:C:2017:333, præmis 54). Min fremhævelse.

(73) – Dom af 4.5.2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

(74) – Dom af 4.5.2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

(75) – Dom af 4.5.2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

(76) – Jf. punkt 46 og 47 i dette forslag til afgørelse.

(77) – Dom af 4.5.2017 (C-274/15, EU:C:2017:333).

(78) – Jf. dom af 28.6.2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust og The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, præmis 45).

(79) – Jf. dom af 28.6.2007, JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust og The Association of Investment Trust Companies (C-363/05, EU:C:2007:391, præmis 45), af 7.3.2013, Wheels Common Investment Fund Trustees m.fl. (C-424/11, EU:C:2013:144, præmis 19), af 13.3.2014, ATP PensionService (C-464/12, EU:C:2014:139, præmis 43), og af 9.12.2015, Fiscale Eenheid X (C-595/13, EU:C:2015:801, præmis 34). Jf. for så vidt angår formålet med fritagelsen generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Abbey National (C-169/04, EU:C:2005:523, punkt 28 og 29), hvorefter administration af investeringsforeninger er fritaget for moms, idet småinvestorers investeringer er af beskeden omfang, og de kun har begrænset mulighed for at opnå en større spredning af værdipapirerne ved direkte investering. Generaladvokat Kokott tilføjer, at de hyppigt ikke råder over den viden, der er nødvendig for at kunne sammenligne og udvælge værdipapirerne.

(80) – Jeg er imidlertid ikke enig i Det Forenede Kongeriges regerings argument om, at den tredjemand, der leverer den omhandlede fondsforvaltningsydelse, ikke kender værdien af disse, hvilket vil være problematisk, når forvalteren selv betaler den skyldige moms. Logisk set må det antages, at den tredjemand, der leverer denne type tjenesteydelser, kender værdien af disse.

(81) – Jf. generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Levob Verzekeringen og OV Bank (C-41/04, EU:C:2005:292, punkt 66 og fodnote 23).

(82) – Jf. generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse Talacre Beach Caravan Sales (C-251/05, EU:C:2006:295, punkt 32).

(83) – Jf. punkt 31 i nærværende forslag til afgørelse.

(84) – Jf. i denne retning dom af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, præmis 45).

(85) – Jf. i denne retning dom af 19.7.2012, Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:484, præmis 45), og generaladvokat Sharpstons forslag til afgørelse Deutsche Bank (C-44/11, EU:C:2012:276, punkt 60).

(86) – Dom af 18.1.2018, Stadion Amsterdam (C-463/16, EU:C:2018:22, præmis 36).

(87) – Jf. punkt 36 og 37 i dette forslag til afgørelse.

(88) – BlackRock har i sit skriftlige indlæg nævnt artikel 136 og artikel 168, litra a), i direktiv 2006/112.